

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК – УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ

Пилип'юк Я. В., аспірант, ЛНУ ім. І. Франка, м. Львів, Україна

В умовах формування економіки знань здатність країн створювати та використовувати знання, зберігати й ефективно використовувати існуючий науково-технічний потенціал дозволяє отримувати конкурентні переваги та прискорювати соціально-економічний розвиток суспільства. Наукові ідеї, інновації та нові технології стають основними факторами розвитку суспільства поряд із традиційними (інвестиціями та трудовими ресурсами), а також допомагають вирішити проблему вичерпаності ресурсів, максимально раціонального їх використання [5].

Інноваційний тип розвитку характеризується перенесенням акценту з науково-технічних рішень на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними та управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності, що стосується як мікро-, так і макроекономічних процесів розвитку ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності [4].

Для формування дієвого механізму активізації інноваційної діяльності багато було зроблено як в законодавчому, так і інституційному плані протягом останніх років, однак, Україна так і не змогла досягти видимих покращень у формуванні сучасної національної інноваційної системи.

До основних проблем, що гальмують інноваційний розвиток Україні, можна віднести:

- недостатність фінансування, що в свою чергу пов'язано з нестачею коштів суб'єктів господарювання і держави для здійснення інвестицій з метою реалізації інноваційних проектів та відсутністю прямого стимулювання до здійснення інноваційної діяльності;

- відсутність ефективної структури та методів використання інноваційного потенціалу промислових підприємств;

- відсутність єдиного підходу до оцінки інноваційного потенціалу та інноваційної активності підприємств;

- недосконалість законодавства та невизначеність правових інструментів залучення недержавних інвестицій з метою розвитку економіки;

- нерозвиненість інноваційної інфраструктури та недосконалість механізмів комерціалізації результатів наукових досліджень та розробок;

- невизначеність пріоритетів розвитку базових галузей економіки;

- відсутність науково-технічної підтримки тощо [1].

Ці проблеми можна вирішити шляхом застосування комплексу дій. Важливо не тільки сформулювати конкретні інструменти цілеспрямованої державної політики, але й створити умови для їх застосування.

В 1991 р. після того, як був прийнятий Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної політики», Україна законодавчо встановила напрямок на науково-технологічне оновлення економіки.

Так як на соціально-економічний розвиток сильно впливають нові технології та наука, запровадження інноваційної моделі розвитку є надзвичайно важливим і саме ця модель стає чинником прогресу суспільства.

Інноваційний розвиток розглядають як процес структурного вдосконалення національної економіки, який досягається переважно за рахунок практичного використання нових знань для зростання обсягів суспільного виробництва, підвищення якості суспільного продукту, зміцнення національної конкурентоспроможності та прискорення соціального прогресу в суспільстві [3].

Вважаємо, що інноваційний розвиток буде відбуватися при провадженні наступних заходів:

1. Формування промислового попиту на інноваційні продукти. Підприємства, організації, цілі регіони повинні відчувати потребу у впровадженні інновації як необхідної умови формування та активізації їх стратегічного потенціалу і створення конкурентних переваг. Це можливо досягти наступними шляхами:

- по-перше, через розвиток конкуренції, в умовах якої саме інновації виступають базовими конкурентними перевагами. В даному випадку конкуренція охоплює не лише суб'єктів підприємницької діяльності, але й ринок робочої сили, ринок освіти, ринок знань в цілому. Так, підприємства та організації вступають в конкуренцію не лише на ринках матеріальних ресурсів чи ринках збуту, але і за кадри з високим інтелектуальним потенціалом, здатні генерувати і втілювати новації в практичну господарську діяльність;

- по-друге, через державне стимулювання інноваційної діяльності підприємств на основі певної фіскальної політики, систему пільг і преференцій, які будуть спрямовувати витрати підприємств на дорогі інноваційні продукти. Іншими словами, підприємствам має бути вигідно застосовувати інновації і підвищувати кваліфікацію працівників.

2. Формування попиту держави на нові ідеї та їх комерціалізацію. Саме держава, використовуючи програмно-цільовий метод управління, формує не тільки техніко-технологічну та організаційно-економічну платформи для розвитку інноваційної діяльності, а і створює інституціональне середовище, головним ядром якого є інноваційна культура. Держава забезпечує реалізацію освітньої та наукової політики, які визначають рівень освіти та креативності трудового потенціалу, забезпечує орієнтовну структурування робочої сили, адекватну політиці інноваційного розвитку. Держава відповідальна за наявність робочої сили, яка здатна не тільки продукувати ідеї, але і використовувати нові технології, споживати нові науково міські товари [2].

Таким чином, необхідною умовою підвищення економічного зростання України є перехід до інноваційної моделі розвитку національної економіки.

А вирішальним чинником забезпечення конкурентоспроможності не тільки економічної системи, але й країни в цілому виступає інноваційна сфера.

Список літератури:

1. Гринько Т.В. Інноваційний розвиток України: тенденції та проблеми / Т.В. Гринько. – Технологический аудит и резервы производства – № 1/3(9). – 2013. – С. 17-21.
2. Кубиній Н.Ю., Принципи та важелі інституалізації інноваційної діяльності / Н.Ю. Кубиній, М.Ю. Шеверя, О.А. Федорович, В.В. Попович // I Международная научно-практическая Интернет-конференция «Актуальные вопросы повышения конкурентоспособности государства, бизнеса и образования в современных экономических условиях»(Полтава, 14-15 февраля 2013 г.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20130214_econ/1_kubiniy.htm.
3. Перспективи інноваційного розвитку України: зб. наук. ст. за ред. Я.А. Жаліла. К.: Альтерпрес, 2002. – 160 с.
4. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Ав-т. упоряд.: Г.О. Андрощук, І.Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М.□М. Шевченко. – К: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
5. Ховрак І.В. Фінансування інноваційного розвитку: реалії та перспективи / І.В. Ховрак // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №1. – С. 229-235.

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Шульга О.А., к.е.н., доцент кафедри економічної теорії,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна*

Сьогодні актуальним є питання підвищення ефективності та конкурентоспроможності вітчизняного аграрного сектору, вирішення якого пов'язано з активізацією інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Однак, активізація інноваційних процесів в аграрному секторі вимагає значних коштів з боку господарюючих суб'єктів, які, як відомо, нині мають обмежені фінансові можливості. Саме тому існує необхідність в аналізі стану інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах України, встановлення причин, які перешкоджають їх інноваційному розвитку та визначення заходів для посилення інноваційної активності в агросфері.

Під агроінноваціями розуміють новації, що реалізуються в аграрній сфері та забезпечують прирощення там економічного, екологічного та соціального ефектів. Специфіка агроінновацій полягає у використанні в інноваційному процесі в сільськогосподарському виробництві природних факторів і компонентів, які при цьому виступають і безпосередніми об'єктами агроінноваційної діяльності. Крім того,